

LOS

Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

jaarverslag
2013

>> Voorwoord

Het is inmiddels een traditie om een jaarverslag van stichting LOS in te luiden met de constatering dat het afgelopen jaar een bewogen jaar was. Wij handhaven deze traditie, want de conflicten rondom migratie en de positie van ongedocumenteerden zullen voorlopig niet worden opgelost. Het kabinet dat in het najaar van 2012 is aangetreden voert een beleid dat immigratie verder problematiseert en ongedocumenteerden verder onder druk zet. In het vorige jaarverslag werd het aangekondigde nieuwe beleid voor 'gewortelde kinderen' aangemerkt als een bescheiden lichtpuntje, maar inmiddels, het is nu mei 2014, is er een kinderpardonregeling die zo minimalistisch wordt uitgevoerd dat onder meer de kindermigratie en veel burgemeesters zich erover beklagen. Kern van het beleid is en blijft vooralsnog immigratie zoveel mogelijk te beperken. Dat immigratie in velerlei opzicht een verrijking kan zijn wordt niet ingezien.

Stichting LOS is voorstander van een nieuw beleid waarin de positieve kanten van immigratie worden benut, en de mensenrechten en grondrechten – die ook aan ongedocumenteerden toekomen – worden erkend en gerespecteerd.

Daarom zet Stichting LOS zich in voor versterking van de samenwerking tussen de organisaties die opkomen voor de belangen van vluchtelingen, asielzoekers en ongedocumenteerden. Dit moet leiden tot een brede steun voor de tot stand koming van dat nieuwe beleid. In het verslagjaar heeft Stichting LOS opnieuw veel werk verzet om haar rol als kenniscentrum voor organisaties die hulp bieden aan migranten zonder verblijfsvergunning inhoud te geven en te versterken. Weer moet worden vastgesteld dat, tegen de verdrukking in, met weinig middelen veel is gedaan, dankzij de inzet van onze medewerkers, en dankzij de middelen die aan ons door de fondsen en donateurs ter beschikking zijn gesteld. In het nu lopende jaar zal Stichting LOS toch om het hoofd boven water te kunnen houden een reorganisatie moeten doorvoeren. Daartoe is eind 2013 een stappenplan opgesteld. Niettemin spreken wij de hoop uit dat onze activiteiten toch zo gewaardeerd worden en als zo noodzakelijk worden gezien dat de taken en activiteiten van Stichting LOS ook in de toekomst geborgd zullen zijn.

Het bestuur van Stichting LOS

>> Inleiding

Steun geven aan mensen en organisaties die hulp bieden aan migranten zonder verblijfsvergunning is de reden van bestaan van Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt).

Het klimaat rond ongedocumenteerden is guur. In een moderne open samenleving zullen er altijd ongedocumenteerden zijn. De politiek zou dat als feit moeten accepteren. De vraag hoe hen – ook al zijn ze ongedocumenteerd- de kans te geven menswaardig te leven en daar zelf verantwoordelijkheid voor te (kunnen) nemen zal zich steeds meer opdringen. Of de samenleving dat nu wil of niet.

Stichting LOS bestond in 2013 tien jaar. Zij heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor het verstrekken van de hulp aan ongedocumenteerden en het zichtbaar maken van de problematiek. Het is de afgelopen 10 jaar gelukt deze service aan instellingen en individuen te bieden en ze bij te staan in hun moeilijke taak.

Doelstelling van de Stichting

Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt) is sinds 2003 het kenniscentrum voor mensen en organisaties die hulp bieden aan migranten zonder verblijfsvergunning ('ongedocumenteerden'). Stichting LOS zet zich in voor de basisrechten van deze migranten en hun kinderen.

Stichting LOS informeert organisaties, instellingen en individuen over de rechten van migranten zonder verblijfsvergunning en de mogelijkheden daar gebruik van te maken. Daarmee wil Stichting LOS de marginalisering van ongedocumenteerden in Nederland tegengaan. Stichting LOS baseert zich hierbij op artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, die ook geldt voor migranten zonder verblijfsvergunning.¹⁾

Kerntaken

De belangrijkste taken van Stichting LOS zijn:

- Kenniscentrum
- Netwerkbevordering
- Lobby/beleidsbeïnvloeding

Doelgroep

Tot de doelgroep van Stichting LOS behoren de reguliere en particuliere hulpverleningsorganisaties en migrantenzelforganisaties, die volwassenen en kinderen zonder verblijfsvergunning ondersteunen.

Het werkgebied van de Stichting is Nederland

Alle activiteiten die de Stichting uitvoert worden in de vorm van projecten ingediend bij verschillende fondsen. Dank zij de financiële steun van fondsen is het mogelijk individuen en organisaties te ondersteunen in hun directe hulpverlening aan ongedocumenteerden. Stichting LOS doet dit d.m.v. een helpdeskfunctie, het uitgeven van een twee wekelijkse nieuwsbrief, door netwerkbijeenkomsten en door het initiëren en ondersteunen van lobbyactiviteiten.

¹⁾ Dit artikel luidt:

waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil. Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.

Door het uitvoeren van diverse projecten voegt Stichting LOS toe aan kennisontwikkeling op het gebied van ongedocumenteerden.

In 2013 heeft de stichting LOS de volgende projecten gecontinueerd;

1. Project Het Digitale Loket
2. Project Meldpunt Vreemdelingendetentie
3. Project Onzichtbare kinderen in Utrecht

In uitvoering genomen;

1. Project Bond voor ongedocumenteerden

Ontwikkelt;

1. Project Samen werken aan voorkomen van huiselijk geweld tegen vrouwen zonder verblijfsvergunning en hun kinderen.

2. Project Meer draagvlak voor ongedocumenteerden (in het kader van het 10 jarig bestaan van LOS)

In het jaarverslag 2013 worden de hierboven beschreven projecten verder uitgelicht.

Het financiële verslag vormt het laatste hoofdstuk van het jaar verslag 2013.

>> **Project Het Digitale Loket**

Doelstelling van het project

Het project “Het Digitaal Loket” is gestart in het jaar 2012 met als doel om op landelijk niveau het brede scala van actoren die werken met migranten zonder verblijfsvergunning te voorzien van informatie, service en netwerken. Het gaat daarbij om het onderhouden, verdiepen en verspreiden van aanwezige kennis bij LOS en andere partners.

De gebruikte middelen hiervoor zijn de website “Het Digitaal Loket”, een online en telefonische helpdesk en een front en back office die op verschillende onderwerpen en niveaus informatie leveren gericht op de actoren in het veld.

In 2013 ligt de focus op een verdere positionering van Stichting LOS.

Lobby en actuele Thema's

De kracht van Stichting LOS is dat het inspeelt op de actualiteit en de vragen die spelen in de keten van zorg/hulpverlening aan ongedocumenteerden. Als netwerkorganisatie doet LOS dit altijd in samenwerking met andere organisaties. In samenwerkingsverband heeft LOS vaak de rol van facilitator d.w.z. het samenwerkingsverband faciliteren in de acties die uitgevoerd worden. Dit is een taak die voortvloeit uit de doelstelling van LOS, nl het ondersteunen van organisaties in het veld.

In 2013 sprak Stichting LOS in diverse coalities met Kamerleden van verschillende partijen. En schreef een zestal Kamerbrieven om leden van de Tweede Kamer te informeren.

Strafbaarstelling illegaal verblijf

Stichting LOS is trekker van het overleg over strafbaarstelling illegaal verblijf met als doelstelling het wetsvoorstel van tafel. Naast de reguliere overleggen werd deel genomen aan de Ronde Tafelbijeenkomst in de Tweede Kamer. En er waren diverse bijeenkomsten met migrantenorganisaties. Door deze acties, in combinatie met de lobby van Sander Terphuis in de PvdA is verdere bespreking van het wetsvoorstel uitgesteld (en inmiddels, april 2014, afgesteld).

Klacht Protestantse Kerken over recht op voedsel, kleding en onderdak:

De Conference of European Churches diende in januari 2013 een klacht in bij het Europees Sociaal Handvest over het recht van Ongedocumenteerden op voedsel, kleding en onderdak. Stichting LOS was nauw betrokken bij het proces naar de opstelling van deze klacht en het vervolg. Er is nog geen definitieve uitspraak in deze zaak, maar wel een Immediate Measure die al in rechtszaken aangevoerd wordt.

Inclusief Kinderpardon:

Defence for Children heeft samen met Stichting LOS steeds gepleit voor een inclusief kinderpardon, ook voor kinderen zonder asielverleden. Veel van deze kinderen hebben een aanvraag ingediend, rechters houden de zaken aan in afwachting van een grondige beoordeling van de uitsluiting van de niet-asielgroep van regularisatie. Zittingen van Meervoudige Kamers zullen in het voorjaar van 2014 plaatsvinden.

Buitenschuld

Op verzoek van de steunorganisatie VLOT uit Heerlen heeft Stichting LOS een werkgroepje gestart over buitenschuld-procedures. De werkgroep wil de praktijk van buitenschuldprocedures in beeld brengen, door samenwerking met steunorganisaties. Omdat al deze organisaties kampen met tijdgebrek, is een studente van United Nations University Maastricht bereid gevonden om dit onderzoek uit te voeren. Zij begint in mei 2014.

Medische zorg

Het Breed Medisch Overleg heeft zich opnieuw ingezet voor waarborging van het recht op gezondheidszorg voor ongedocumenteerden. Hiervoor heeft zij een tweetal reacties geschreven aan het ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn & Sport alsook Veiligheid en Justitie. Daarnaast is overleg geweest met de Nationale Ombudsman over de problemen m.b.t. de toegang tot medische zorg. De signalen zijn meegenomen in het rapport 'Medische zorg vreemdelingen' van de Ombudsman.

Netwerkondersteuning

Overleggen

Stichting LOS neemt deel aan het overleg van de Projectgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken, en organiseerde mede de jaarlijkse beraadslag. Deze beraadslag is bedoeld voor kerkleden die zich op lokaal niveau inzetten voor vluchtelingen, om hen te informeren en te bemoedigen.

Het Rode Kruis zoekt naar een rol op het terrein van ongedocumenteerde vreemdelingen en organiseerde een viertal overleggen met landelijke organisaties. Stichting LOS nam hieraan deel.

Vier keer per jaar organiseert Stichting LOS het Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning, waarbij zo'n 20 organisaties de actualiteit bespreken.

Werkbezoeken

Stichting LOS bezocht in 2013 steunorganisaties in de volgende steden; Amsterdam, Rotterdam, den Haag, Utrecht, Wageningen, Eindhoven, Breda, Haarlem. Doel van de werkbezoeken is horen wat er speelt bij netwerkorganisaties en hen adviseren.

Internationaal

Stichting LOS participeert actief in bijeenkomsten van PICUM, het Platform for International Coöperation on Undocumented Migrants in Brussel.

LOS is lid van de werkgroepen Families (over kinderen) en Women, waar ervaringen met onderwerpen die deze doelgroepen betreffen worden uitgewisseld, en voedt op deze manier de informatie- en lobbymogelijkheden van PICUM op Europees en internationaal niveau.

Stichting LOS leidde een werkgroep tijdens een studiedag in Brussel over het recht op onderdak voor Ongedocumenteerden.

Kenniscentrum

Helpdesk

Na de lancering van de nieuwe website in 2012 is in 2013 de database gereed gekomen. Deze database geeft uitgebreide informatie over de onderwerpen basisrechten, legalisering en controle&detentie. Abonnees van Stichting LOS hebben met een inlogcode toegang tot de database.

De website wordt wekelijks bijgehouden. Op de site staan ook activiteiten van stichting LOS vermeld, met name lobbybrieven en publicaties.

De website wordt goed gevonden door iedereen die bezorgd is over de behandeling van migranten zonder verblijfsvergunning.

Nieuwsbrief en abonnementschap

De tweewekelijkse nieuwsbrief heeft een nieuwe lay-out gekregen, en een webgebaseerde versie.

Daarop zijn items zoveel mogelijk door-klikbaar gemaakt. De nieuwsbrief verscheen 25 keer in 2013, en werd gestuurd naar 50 betalende abonnees.

Abonnees kunnen door in te loggen op de informatieve pagina's meer informatie vinden per onderwerp. Ze kunnen ook de tweewekelijkse nieuwsbrieven nalezen.

Nog steeds wordt eens per twee weken een speciale nieuwsbrief voor migranten- en vrouwenorganisaties gemaakt. Voor deze nieuwsbrief wordt een op de doelgroep toegespitste selectie gemaakt van het nieuws, die korter wordt weergegeven. Dankzij vrijwillige vertaalsters wordt de tekst ook in het Engels vertaald, wat door de migrantenorganisaties erg gewaardeerd wordt.

Publicaties

In 2013 verscheen de donateurskrant Buiten de Boot twee keer.

Een student van de Radboud University Nijmegen deed in het kader van zijn master in Human

Geography onderzoek naar lokale steunorganisaties voor ongedocumenteerde migranten. Hij onderzocht hun selectiecriteria voor het al dan niet geven van steun, en de middelen die zij inzetten om hun cliënten te helpen.

In januari 2013 verscheen in Sociaal bestek het artikel “Nederlands beleid uitgeprocedeerde asielzoekers aanvechtbaar” over het recht op opvang.

>> **Project Meldpunt Vreemdelingendetentie**

Doelstelling van het project

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is ingesteld om klachten over de misstanden in de vreemdelingendetentie systematisch in kaart te brengen en hierover te rapporteren aan onder andere de politiek, media en belangenorganisaties. Bovendien ondersteunt het Meldpunt de vreemdelingen en advocaten bij het aangaan van klachtenprocedures inzake vreemdelingendetentie.

Op grond van deze rapportages en analyses wordt een substantiële bijdrage geleverd aan maatschappelijke en politieke lobby om verbeteringen in de vreemdelingendetentie teweeg te brengen.

Daarmee wordt een structurele verbetering beoogd van de omstandigheden in de detentiecentra, zodat deze niet meer op gespannen voet staan met verschillende mensenrechtenverdragen.

Ontwikkelingen in 2013

Het afgelopen jaar kan gezien worden als een roerig jaar wat betreft de praktijk van het bewaren van vreemdelingen ter fine van uitzetting. Verschillende ontwikkelingen hebben hiertoe bijgedragen. In de eerste plaats heeft de suïcide van de Russische vreemdeling Dolmatov en de fouten die hieromtrent zijn gemaakt, veel stof doen opwaaien. Daarnaast hebben de gedetineerde vreemdelingen in detentiecentrum Schiphol en Rotterdam een grootschalige hongerstakingsactie opgezet om meer ruchtbaarheid te geven aan hun hachelijke situatie. Beide gebeurtenissen resulteerden in een golf van verontwaardiging in de samenleving. De vele media-aandacht die hierop volgde stelde de discussie rondom vreemdelingendetentie op scherp. In de landelijke politiek zijn naar aanleiding van deze gebeurtenissen Kamervragen gesteld aan staatssecretaris Teeven.

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie heeft binnen deze ontwikkelingen een cruciale rol gespeeld.

Het Meldpunt heeft de ongenoegens van de vreemdelingen in het nieuws gebracht door de eerste contacten te leggen tussen de hongerstakende vreemdelingen en de media.

In de woorden van een van hen: “[Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is in staat ons naar de buitenwereld een mond te geven](#)”.

Het jaar is afgesloten met een wetsvoorstel van staatssecretaris Teeven om vreemdelingendetentie een meer eigen en op het bestuursrecht toegespitst karakter te geven. Hoewel dit wetsvoorstel op punten potentiële verbeteringen bevat, zijn er ook een aantal wijzigingen voorgesteld die de situatie van de vreemdelingen verslechteren. Het Meldpunt Vreemdelingendetentie heeft op het eerdere voornemen van het wetsvoorstel, gepubliceerd in een Koepelbrief, gereageerd middels een uitgebreide brief aan de staatssecretaris en de Kamer.

Een forse toename aantal meldingen

Het aantal klachten dat het afgelopen binnen is gekomen is ten opzichte van voorgaande jaren enorm gestegen. In eerdere jaren lag het gemiddelde op 100 tot 120 klachten, terwijl in 2013 het totale aantal klachten op het dubbele, namelijk 244 klachten, lag. Hierbij moet bovendien aangetekend worden dat de klachten rondom de hongerstaking als een klacht zijn meegenomen. De toename hangt volgens het Meldpunt samen met de actievare houding van de vreemdelingen, de vele media aandacht, alsook de intensievere samenwerking met de verschillende bezoekgroepen.

Medische Zorg

In 2013 is bovendien gestart met de Monitor Knelpunten binnen Gezondheidszorg Vreemdelingendetentie. Deze monitor wordt uitgevoerd binnen de Werkgroep Medische Zorg Vreemdelingendetentie (WMZV). Dit is een intensief samenwerkingsverband met Amnesty International en Dokters van de Wereld. Met behulp van verschillende artsen zijn de medische dossiers van een groot aantal vreemdelingen onderzocht op specifieke knelpunten binnen de zorgverlening. Naar aanleiding hiervan is er contact geweest met de Nationale Ombudsman en met de Inspectie voor Gezondheidszorg (IGZ.)

Meldpunt Vreemdelingendetentie op de kaart

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie heeft zich het afgelopen jaar op de kaart gezet als een betrouwbare informatiebron. Veel verschillende kranten hebben contact met het Meldpunt gezocht, waaronder NRC, Volkskrant, AD. Verder is er een uitgebreid artikel verschenen in de Groene Amsterdammer en in Vrij Nederland. Het Meldpunt was in het voorjaar te zien op het NOS 20.00 journaal en bij de Halve Maan van de NTR. Rondom de hongerstakingsactie, en andere thema's gedurende het verdere verloop van het jaar heeft het Meldpunt via Twitter updates verzonden die veel zijn geretweet.

Verder is het Meldpunt geconsulteerd door verschillende toezichthoudende instanties. Zo was Inspectie van Veiligheid en Justitie naar aanleiding van het overlijden van Dolmatov geïnteresseerd in onze visie op de veiligheidsrisico's binnen vreemdelingenbewaring. De Raad voor Strafrechtstoepassing (RSJ) heeft ons benaderd naar aanleiding van het wetsvoorstel. Daarnaast hebben we deelgenomen aan een rondetafelgesprek van de Kamercommissie van Veiligheid en Justitie, waar wij onze zorgen hebben geuit over het beheersregime, de medische zorg en langdurige en herhaalde bewaring.

Alle ontwikkelingen en feiten rondom vreemdelingendetentie en informatie over publiceerbare klachten zijn bekendgemaakt in vijf nieuwsbrieven. Deze zijn verschenen in maart, juni, september, november en december.

>> **Onderzoeksproject Onzichtbare Kinderen in Utrecht**

Doelstelling van het project

Dit onderzoeksproject vormt een samenwerkingsverband tussen Stichting LOS, de Hogeschool van Utrecht – lectoraat Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening- en Defence for Children.

Het onderzoek richt zich op de woon- en leefomstandigheden van ongedocumenteerde kinderen en hun beleving van deze situatie. Daarbij wordt ingegaan op de vraag of bij deze groep kinderen in voldoende mate wordt voldaan aan de noodzakelijke ontwikkelingsvoorwaarden van het kind, gebaseerd op het Verdrag inzake het Rechten van het Kind.

De met dit onderzoek verzamelde kennis zal door Stichting LOS, de gemeente Utrecht en andere geïnteresseerden gebruikt worden om het beleid ten aanzien van ongedocumenteerde kinderen waar nodig bij te stellen en in overeenstemming te brengen met de rechten van het kind.

Samenvatting en werkwijze

Eind 2012, begin 2013 is gestart met het werven van ongedocumenteerde kinderen voor de face-to-face interviews. Het betrof kinderen die niet woonachtig zijn in een overheidsinstelling. Voor deze werking is gebruik gemaakt van een sneeuwbal methode via intermediairs. Aangezien het werven van deze (kleine) respondenten in de stad Utrecht binnen het beschikbare tijdsbestek niet eenvoudig bleek, is het zoekgebied uitgebreid naar de vier grootste steden van Nederland.

In totaal konden binnen de periode januari tot maart 2013, 58 kinderen worden benaderd voor het onderzoek. Van de 58 kinderen wilden tien kinderen of hun ouder(s) of verzorger(s) - veelal vanwege angst voor negatieve gevolgen - niet meewerken aan het interview. Vijftien kinderen of hun of ouder(s) of verzorger(s) hebben in eerste instantie medewerking aan het onderzoek toegezegd, maar zijn daar om hen moverende redenen op teruggekomen. In totaal zijn 33 kinderen geïnterviewd. Deze interviews zijn, in koppels, afgenomen door twaalf vierdejaarsstudenten van de opleidingen Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD), Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) en Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) van de Hogeschool Utrecht. Voorafgaand aan de interviews zijn de studenten tijdens een drietal bijeenkomsten onderwezen over het vreemdelingenrecht, de rechten van het kind en hun noodzakelijk ontwikkelingsvoorwaarden, alsook gecoacht in interviewmethodiek ten aanzien van kinderen.

De transcriptie en de geluidsopnames van de interviews zijn uitgebreid geanalyseerd door het lectoraat van de Hogeschool. De leefomstandigheden van de kinderen en hun beleving daarvan, zijn gelegd langs de lat van de noodzakelijke ontwikkelingsvoorwaarden die gebaseerd zijn op het Internationaal Verdrag betreffende de Rechten van het Kind.

Uit de analyses volgde dat aan een aantal ontwikkelingsvoorwaarden niet wordt voldaan. Voor veel kinderen is er geen sprake van een echte kindertijd. De kinderen leven met een geheim en zien nauwelijks toekomstperspectieven voor zichzelf. Bovendien is hun levensstandaard niet altijd toereikend. Ook leiden de schoolresultaten van de kinderen soms onder hun ongedocumenteerde situatie.

Op basis van deze uitkomsten zijn aanbevelingen geformuleerd. De uitkomsten en aanbevelingen zijn verwerkt in een rapportage waarvoor de Kinderombudsman het voorwoord heeft geschreven. Deze rapportage zal naar verwachting in mei 2014 worden gepubliceerd.

>> **Project Bond voor ongedocumenteerden**

Doelstelling van het project

Met de ondersteuning van een nog op te richten: 'Bond van Ongedocumenteerden' wil Stichting LOS reageren op de plannen voor de strafbaarstelling van illegaal verblijf door staatssecretaris Teeven. De effecten van deze strafbaarstelling zullen vooral door de doelgroep gevoeld worden. De nog op te richten Bond kan deze effecten zichtbaar maken, en vanuit die ervaringen onderbouwd reageren. De Bond zorgt ervoor dat ongedocumenteerden niet onzichtbaar worden.

Bovendien zal de Bond een financieel vangnet verzorgen voor de boetes die opgelegd kunnen worden aan ongedocumenteerden. De bond is op die manier ook een vorm van verzekering tegen de pech van het ongedocumenteerd-zijn.

Tenslotte zal de bond solidaire Nederlanders en organisaties een mogelijkheid bieden om hun solidariteit praktisch vorm te geven, in de vorm van financiële bijdragen en vrijwilligerswerk.

Samenvatting en werkwijze

Het project behelst de ondersteuning vanuit LOS voor de oprichting van een Bond van Ongedocumenteerden.

In 2013 is een start gemaakt met contact leggen met zelforganisaties van migranten en hulporganisaties voor ongedocumenteerden, zij zijn degenen die lidmaatschap moeten stimuleren en faciliteren. Ook zijn contacten gelegd met grotere NGO's voor draagvlak verbreding.

In 2013 lag de focus op een uitgebreide consultatieronde. In 2014 zal een bijeenkomst gepland worden ter voorbereiding van de oprichting. Tijdens deze bijeenkomst wordt een voorbereidingscomité gevormd, met een zo goed mogelijke vertegenwoordiging van de diverse betrokken partijen.

Na deze voorbereidingsbijeenkomst volgt de verdere uitwerking van het plan. Het gaat dan om lidmaatschap, administratie, publieke vertegenwoordiging, bestuursamenstelling en dergelijke. De oprichting van de Bond zal naar verwachting eind 2014 publiek gepresenteerd worden. De precieze uitwerking is vanzelfsprekend mede afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de strafbaarstelling van illegaal verblijf.

>> **Project Samen werken aan voorkomen van huiselijk geweld tegen vrouwen zonder verblijfsvergunning en hun kinderen**

Doelstelling van het project

Het doel van dit project is drieledig:

1. Het vergroten van de kennis van vrouwen zonder verblijfsvergunning en hun kinderen over huiselijk geweld
2. Het beter toegankelijk maken van de vrouwenopvang door middel van deskundigheidsbevordering van professionals wat betreft rechten en procedures die bruikbaar zijn bij ongedocumenteerde vrouwen met ervaringen met huiselijk geweld
3. Het verzamelen van relevante feiten en ervaringen die van invloed kunnen zijn op het beleid.

Samenvatting en werkwijze

Onder vluchtelingen, asielzoekers en ongedocumenteerden komt huiselijk geweld veel voor. Het International Centre for sexual and reproductive health and rights of refugees, asylum seekers and undocumented migrants, van de universiteit van Gent concludeert dat vier van de tien vluchtelingen, asielzoekers en ongedocumenteerden te lijden heeft onder huiselijk geweld. Van hen zijn de ongedocumenteerden het meest kwetsbaar omdat zij nauwelijks gebruik durven maken van de regu-

liere voorzieningen, zoals de steunpunten huiselijk geweld. Want bij elk contact speelt de angst voor arrestatie, detentie en uitzetting. En als ze de stap naar de hulpverlening zetten, dan blijkt vaak dat de hulpverlening niet op de hoogte is van de mogelijkheden hen te helpen. En zo worden die vrouwen aan hun lot overgelaten.

Om dit project te realiseren wordt met verschillende organisaties samengewerkt. Organisaties die opvang bieden aan vrouwen met geweldservaring (vrouwenopvang), migrantenzelforganisaties, vrouwenorganisaties, de Federatie Opvang (brancheorganisatie voor instellingen voor de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang) en Movisie (landelijke kennisinstituut en adviesbureau voor sociale vraagstukken).

Trainingsprogramma's worden in samenspraak met de betrokken instellingen ontwikkeld.

In 2013 is de financiering van dit project niet rond gekomen. In 2014 wordt het werven van financiën gecontinueerd.

>> **Project Draagvlak voor ongedocumenteerden**

Doelstelling van het project

Het doel van dit project is bewustzijn creëren in de samenleving voor het bestaan van ongedocumenteerden en de rol die zij innemen in onze maatschappij. Dit project is geschreven in het kader van het 10 jarige bestaan van Stichting LOS.

Samenvatting en werkwijze

Door middel van het gebruik van moderne media betrekken we de jonge generatie bij een toekomstbestendige omwenteling binnen het kijken naar de ongedocumenteerde migrant. In een Youtube film van ongeveer 2 minuten zal de kijker door middel van enkele korte fragmenten worden meegenomen in het leven van ongedocumenteerde migranten. Verschillende mensen met verschillende achtergronden en verschillende migratiemotieven zullen aan bod komen. Het uiteindelijke doel is de kijker te laten verplaatsen in de persoon zonder een verblijfsvergunning. De film zal afsluiten met de 'stempel' van het regeerakkoord dat door alle kansen, perspectieven en mogelijkheden van deze mensen een streep zet. De stempel wordt gevormd door een QR-code die gescand kan worden en tevens een 'doorklik-link' vormt naar de website van Stichting LOS. In de aftiteling zal de kijker uitgenodigd worden om Stichting LOS (financieel of via sociale media) te steunen.

De financiering van het project is niet rond gekomen.

Er is gekozen voor een jubileumuitgave van de donateurskrant Buiten de Boot. In de jubileumuitgave is de geschiedenis van LOS van de afgelopen 10 jaar, de huidige situatie van ongedocumenteerden en een blik op de toekomst weer gegeven.

>> **Organisatie**

In het jaar 2013 werkten bij Stichting LOS de volgende medewerkers:

Trudy Timmer (directeur).

Rian Ederveen (beleidsmedewerker),

Ariette Reijersen van Buuren (projectmedewerker),

In 2013 was Erik Strandstra stagiaire voor het Meldpunt Vreemdelingen detentie. Harmen Bouter deed onderzoek naar de opvangmogelijkheden voor uitgeprocedeerde asielzoekers.

Het bestuur van Stichting LOS bestond in 2013 uit: Kees Manintveld (penningmeester), Roland Koel (secretaris), Ineke Baas (lid), Peter Kretzschmar (lid) en Jaap Brandligt (voorzitter vanaf mei 2013).

>> Financiën

Stichting LOS heeft ook in 2013 haar financiering grotendeels geregeld via projectsubsidies waarmee de projecten en lopende kosten gefinancierd werden. Stichting LOS richt zich sinds 2003 op het ontwikkelen van zinvolle projecten en het vinden van de bijbehorende fondsen. Ondanks een zich voortzettende verslechtering van het politiek klimaat kan Stichting LOS gelukkig bogen op een breed netwerk en goede naamsbekendheid, waardoor een aantal fondsen toch bereid waren projecten van Stichting LOS te steunen. De inkomsten in 2013 vielen, mede door de vele donaties zelfs iets hoger uit dan begroot. Maar doordat de kosten ook hoger waren door onvermijdelijke uitgaven voor projecten, was het positieve resultaat (€2400) iets lager dan verwacht.

In dit jaar zijn er verder ervaringen opgedaan met het driejarige project Digitaal Loket dat tot onze grote tevredenheid door Commissie Projecten in Nederland (PIN), Cordaid, SKAN fonds en Stichting Rotterdam financieel wordt ondersteund. Dit breed en integraal opgezette project draagt bij aan een constante zichtbaarheid, stevigere netwerking en betere positionering van Stichting LOS. Toch is de zekerstelling van de benodigde inkomsten op de korte en middellange termijn sterker onder druk komen te staan in 2013. Reeds in het tweede jaar van het Digitaal Loket liet een van de drie grote fondsen weten dat financiering van LOS in 2014 niet meer mogelijk was. Ook de andere twee grotere fondsen hebben te kennen gegeven Stichting LOS op de middellange termijn niet met dezelfde bedragen te kunnen steunen (o.a. door te verwachten afnemende eigen inkomsten).

Stichting LOS heeft zich daarom in 2013 in overleg met de fondsen gebogen over de financiering van de rol, functie en taken van Stichting LOS in de toekomst. De fondsen hechten grote waarde aan het voortbestaan hiervan omdat er maatschappelijk gezien nog steeds behoefte aan ondersteuning van ongedocumenteerden is. De basistaken van informatievoorziening via de telefonische helpdesk en het up-to-date houden van de juridische kennis blijken echter lastig financierbaar. Een extra uitdaging hierbij is om de positie van Stichting LOS als tweedelijns organisatie en haar bijdrage, vaak achter de schermen, aan behaalde successen op het terrein van ongedocumenteerden, duidelijker te maken bij het grote publiek.

Het bestuur heeft dan ook besloten om in 2014 te onderzoeken hoe deze taken kunnen worden uitgevoerd met minder financiële middelen. Daarbij zijn drie opties gedefinieerd, te weten ruimte sharing, overdracht van (delen van) taken van LOS aan een of meerdere partnerorganisatie, onderbrenging van taken en (inhoudelijk) personeel van LOS bij een andere organisatie.

Een vijftal fondsen hebben ingestemd met dit plan door de financiering van de basistaken voor 2014 zeker te stellen, waarbij de functie van directeur slechts gefinancierd is voor het eerste halfjaar. Het geprojecteerde positieve resultaat is gebaseerd op een maximale bijdrage van fondsen om zodoende tijdens de overgangsfase niet in financiële problemen te komen. In overleg met de fondsen zal besloten worden hoe een eventueel positief resultaat te bestemmen.

De aandacht in 2014 zal dus expliciet gericht zijn op een zo goed mogelijke borging van de noodzakelijke aandacht voor de situatie van migranten zonder verblijfsvergunning en de maatschappij te overtuigen van het belang om basisrechten van ongedocumenteerde migranten te beschermen.

Balans 2013

AKTIVA	31 dec 2013		31 dec 2012	
	€	%	€	%
Vaste aktiva	841	1	1.272	4
Vorderingen en overlopende aktiva	19.523	19	16.298	52
Liquide middelen	82.935	80	13.548	44
Totaal aktiva	103.298	100	31.118	100
PASSIVA	€	%	€	%
Eigen vermogen	2.572	2	.173	1
Kortlopende schulden	100.726	99	30.946	99
Totaal passiva	103.298	100	31.118	100

Winst- en verliesrekening 2013 Begroting 2014

	cijfers 2013	begroting 2013	begroting 2014
BATEN	€	€	€
Inkomsten projecten	167.458	179.250	127.000
Inkomsten overig	31.171	14.200	12.400
Bruto-opbrengst	198.629	193.450	139.400
LASTEN			
Projectkosten	37.242	24.896	3.450
Personeelskosten	133.150	132.575	99.061
Huisvesting en kantoor	15.552	15.675	15.320
Communicatie	7.121	10.750	5.600
Algemene kosten	3.164	5.705	5.900
Totaal lasten	196.229	189.601	129.331
RESULTAAT	2.400	3.849	10.069

Kanaalstraat 243
3531 CJ Utrecht
tel: 030 2990222
fax 030 2990223
info@stichtinglos.nl
www.stichtinglos.nl
rek.nummer NL72 INGB 0009 5524 48